

**DRUŠTVO
ZA RAZVOJ
PODEŽELJA
LAZ**

Zgornja Jablanica 1
SI-1275 Šmartno pri Litiji
Slovenija

G. +386 (0)70 303 321
E. drustvo.laz@gmail.com

TR. R. DBS 19130-5006918297
DAVČNA ŠT. 73140597
MATIČNA ŠT. 1162446

www.laz.si

*Ko se čas ustavi ...
in narava zadira z nami*

POROČILO O DELU DRUŠTVA V LETU 2010

Društvo za razvoj podeželja LAZ je v **letu 2010** izvedel številne aktivnosti za razvoj in promocijo jablaniške doline.

STATUT

Na Občnem zboru 22.2.2010 je bil sprejet sklep o spremembah in dopolnitvah statuta. Sprememba je bila 15.3.2010 vpisana v register društev pri Upravni enoti Litija.

STATUS V JAVNEM INTERESU

Društvo LAZ je na podlagi vloge na Ministrstvo na kmetijstvo in gozdarstvo pridobilo statusa društva v javnem interesu. Društvo je upravičeno za del dohodnine, ki jo zavezanci lahko namenijo društvu že za leto 2010.

Jablaniška dolina

ČLANSTVO

Društvo LAZ je v letu 2010 pridobilo 9 novih članov, tako je v društvu skupaj 102 član. Članarino je plačalo 57 oseb, od tega 8 študentov, 7 otrok je oproščeno plačila. Članarina za odrasle je znašala 10 EUR, za dijake in študente 5 EUR, za mlajše je bilo članstvo brezplačno.

ORGANI DRUŠTVA – delovanje

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik in zakoniti zastopnik: Gabrijela Babič

Podpredsednik: Mojca Hauptman

Blagajnik: Tatjana Dolšek

Člani: Magda Medvešek, Agata Lambergar, Milena Strmljan, Sara Poglajen.

Tajnik: zaposleni v društvu preko javnih del

NADZORNI ODBOR: Andrej Dernovšek, Pavla Rozina, Nada Pintar

ČASTNO RAZSODIŠČE:

Breda Zaman, Irena Marn, Tjaša Bajc

Irena Videc, Andrej Zaman

V letu 2010 je bil en občni zbor 26.2.2010 in štiri seje (4.2.2010, 11.2.2010, 13.5.2010 in 17.11.2010) upravnega odbora, na katerega so vabljeni tudi člani nadzornega odbora in en samostojen sestanek nadzornega odbora, ki je bil 16.2.2010.

PRIDOBIVANJE SREDSTEV NA JAVNIH RAZPISIH

V letu 2010 smo se prijavi na sledeče razpise:

- Ameriška ambasada Voda mene briga
- Občina Šmartno pri Litiji Sofinanciranje turistične dejavnosti v občini Šmartno pri Litiji
- Občina Šmartno pri Litiji Sofinanciranje društev s področja kmetijstva v občini Šmartno pri Litiji
- Občina Litija Sofinanciranje društev s področja kmetijstva v letu 2010
- Zavod RS za zaposlovanje Javna dela (dva delavca)
- Turistična zveza Slovenije Prireditve - CGP
- Švicarski finančni prispevek Ohranjanje visokodebelnih
- Travnških sadovnjakov Neuspešno
- Zavod MOVIT Jablaniška pripoved

*Projekt Voda mene briga se bo izvajal v letu 2011, Jablaniška pripoved pa se je zaključila konec januarja 2011.

ZAPOSILITEV - JAVNA DELA

Od 17.2.2010 do 6.9.2010 je bila preko javnih del zaposlen v društvu Sandi Femc od 6.1.2010 do 31.12.2010 pa Doris Ravšl. Zavod za zaposlovanje enega (Femc) financiral 100% plače, za drugega (Ravšl) pa 80 odstotkov plače, potne stroške ter malico, preostalih 20 odstotkov plače in regres za oba pa je pokrilo društvo.

AKTIVNOSTI – PROJEKTI:

1. SEJEM TURIZEM IN PROSTI ČAS (TIP) 21.1. do 21.4.2010

Sejemska prireditve Turizem in prosti čas – TIP se je odvijala od 21.1. do 24.1.2010 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Pod okriljem Turistične zveze Slovenije smo se skupaj s stičiščem NVO predstavili v dvorani Jurček. Z lično urejenim kotičkom smo privabili veliko obiskovalcev. Razstavljeni smo imeli dva transparenta (pingvina) na temo Jablaniške doline in Savskih prodnikov, Rafting klub Vidra je za sceno postavil raft čoln, predvajali smo film Čudoviti svet Savskih prodnikov. V četrtek smo društvo LAZ predstavljali Breda in Mateja Zaman, Jelka Babič in Doris Ravšl, v petek Aco in Katarina Možina iz EKO kmetije Bancerl, v soboto pa je našo turistično ponudbo predstavljala obiskovalcem promotorka iz Tenetiš Mojca Vidic Pavlin. Še posebej smo jih povabili na prihajajoči Pohod po

obronkih Jablaniške doline. Na mizah smo obiskovalcem ponudili prospekte, kupili so lahko verižice iz savskih prodnikov, mošnjičke, ter domače dobrote, ki so jih ponudile kmetije.

Stroškov s sejmom nismo imeli, saj smo si prostor delili s stičiščem.

2. NOČNI POHOD V GRADIŠČE – 30.1.2010

Jelka Babič in Rado Poglajnov sta ugotovila, da je ideja o nočnih pohodih v Gradišče zanimiva. V januarskih Jablaniških novicah smo najavili nočni pohod oziroma povabilo vsem iz Jablaniške doline, da se ob devetih zvečer dobimo pri cerkvi v Gradišču. Udeležbo smo želeli spodbuditi s tekmovanjem med vasmi.

Udeležba za prvič je bila presenetljivo dobra – okoli 60 pohodnikov.

Laznčani so šli po cesti, saj so imeli s seboj tudi otroke, za katere je bil cel sneg previsok. Večina Tenetišanov je šla čez Pšenko – hodili so uro in pol. Jablančani so prišli ta zadnji – najbližji zmeraj zamudijo.

Vsak je v nahrbtniku prinesel kaj za popiti in za posladkati, Franci Lenartov je delil belokranjsko pogačo, ki jo je spekla Slavi in na poti domov na vikendu ponudil še klobase in pijačo.

Bržani so se ustavili še v Groboljškovi zidnici, kjer ni manjkala niti harmonika. Zadnja postaja pa je bila še pri Primc.

Domov smo prišli ob polnoči, malo pred sanki, ki so se z dvema avtobusoma v organizaciji ŠD BIT podali na nočno sankanje na Veliko planino.

Noč je bila čarobna, rahlo je snežilo, ni bilo premrzlo, visoka oblačnost je sicer zakrivala luno, a je bilo dovolj svetlo. Malo smo si pomagali s čelkami in baklami, kar je še polepšalo nočni pohod.

Otroci so uživali predvsem ob povratku, ko so se kar po trebuhu dričali v dolino.

Še gasilsko sliko smo naredili pred osvetljeno cerkvijo in si obljubili, da se dobimo spet ob naslednji polni luni.

3. OHRANJANJE VISOKODEBELNIH TRAVNIŠKIH SADOVNJAKOV

Značilen izgled krajine Jablaniške doline, jabolko kot zaščitni znak doline ter odličen jabolčni sok in krhlji, ki jih znajo pripraviti domačini so razlog, da se v društvu trudimo pripomoči k pomlajevanju in ohranjanju teh dreves.

24.3.2010 smo izvedli predavanje in prikaz obrezovanja visokodebelnega sadnega drevja.

Veliko truda pa smo vložili tudi v pripravo prijave na večji razpis Švicarskega finančnega prispevka.

Nameravali smo preko javnih del zagotoviti delovno silo za pomladitveno rez dreves v dolini kot pomoč in spodbuda domačinom, da ohranijo stare sorte dreves. Razmišljali smo tudi o skupni predelavi in plasmaju sokov in krhlov. Na razpisu nismo uspeli, zato bomo prijavo izboljšali in se ponovno prijavili na razpisu v letu 2011.

4. PRAZNOVANJE MATERINSKEGA DNE – 27.3.2010

Na pobudo Kristine Ponebšek in v sodelovanju z društvom LAZ se je v soboto, 27.3.2010 ob 17.00 v GD Jablanici praznoval materinski dan. Tjaša Bajc in Doris Ravšl sta oblikovali letake - vabila, raznesli so jih otroci. Prav tako sta pripravili papirnate srčke z verzi, ki so jih v dar prejele mamice in nabavili pecivo za pogostitev. Kristina je pripravila generalko za svojo starejšo plesno skupino in za vse ostale otroke, ki so želeli nastopiti. Na dan nastopa so pri postavitvi in tudi pri pospravljanju klopi priskočili na pomoč tudi drugi starši, ki so prišli spodbujat svoje malčke. Gasilski dom je bil tako poln otrok, staršev in starih staršev. Program je povezovala Marjana Poglajen.

5. POHOD PO OBRONKIH JABLANIŠKE DOLINE – 10.4.2011

V soboto, 10. Aprila 2010 je Društvu Laz s pomočjo domačinov uspešno izpeljal že 7. Pohod po obronkih Jablaniške doline. Priprave so začele že marca s sestankom, kjer so razdelile naloge med tiste domačine, ki vsako leto pomagajo pri pohodu: Marko Hauptman in Drago Majetič sta pregledala pot, Magda Medvešek je prevzela organizacijo za peko štrukeljcev, skupaj z Mojco Hauptman, Tatjano Dolšek, Ireno Šinkovec in Brigito Ponebšek, pa pripravijo vse potrebno za štart, Anica Bučar je prevzela peko kruha Breda in Roman Zaman z domačimi poskrbita za klopi in oder. Vseh sodelujočih pri izvedbi pohoda je več kot 60.

Na Društvu LAZ smo poskrbeli za promocijo pohoda (pripravili članke za objave v Medjih: spletne strani, časopisi, radio, izobesila sta se dva transparenta, o pohodu smo pisno obvestili preko 300 pohodniških in upokojenskih društev). Zbrali smo 300 dobitkov (pakete je pripravila Anica Bitenc) in prevzeli vso ostalo organizacijo: pripravili zloženko za ponudbo ob poti, prijavi prireditev na policiji, pripravili program na zaključku, poskrbeli za stojnice (prispevek Jarine – Mojca Hauptman), poskrbeli za stojnico mladih v Čebevniku, priprava cenikov za cilj, napisi za stojnice, za golaž in palačinke na cilju – za vse sodelujoče in obiskovalce.

Najmlajši so hitro prodali vse srečke, dekleta so poskrbela za postrežbo pri mizah.

Na zaključni prireditvi, ki jo je povezovala Tanja Hauptman, tekst pa pripravila Mateja Zaman so sodelovali: citrarke Petka, planinski pevski zbor, Krjavelj Milan Povše in mladi harmonikaši Bogdana Ilovarja, ki nam vsako leto zagotovi ozvočenje. V Hiši spominov je bila na ogled razstava na termo Časa, ki sta jo pripravila Malči in Marko Samec. Letos je bila ponudba ob povratku tudi v Zg. Jablanici pri Benkot. Ustavilo se je veliko pohodnikov, ki so nekaj kupili tudi na stojnici.

Na dan pohoda je bilo vreme lepo. Pohoda se je udeležilo okoli 800 pohodnikov.

6. OČISTIMO SLOVENIJO V ENEM DNEVU – 17.4.2010

Prezeli smo vlogo koordinatorja za občino Šmartno pri Litiji. Prenašali smo informacije od organizatorjev Ekologi brez meja na društva in posameznike, ki so se vključili v akcijo, razdelili vreče in zbirali in sporočali naprej podatke o pobranih odpadkih.

7. POHOD PO POHODU – 25.4.2010

Pri organizaciji prireditve je sodelovalo okoli 60 članov društva in domačinov katerim je namenjen pohod po pohodu, kot zahvala za dobro opravljeno delo. Izvedli smo ga 25.4.2010, prvi termin smo zaradi slabega vremena prestavili za en teden. Zaključek je bil na Vovkovem piknik in tabornem prostoru v Gradišču. Udeležilo se nas je okoli 25.

8. PREDSTAVITEV V ARBORETUMU VOLČJI POTOK 27.4. IN 1.5.2010

V Arboretum Volčji potok je bila prireditev »Spomladanska razstava tulipanov, cvetja, vrtnarstva, vrtno opreme in vrtnarski sejem«, od 24.4. do 2.5.2010. Na posebnem prostoru v parku so se predstavile občine iz območja »Srca Slovenije«, med njimi tudi občini Litija in Šmartno pri Litiji. Društvo LAZ se je v Arboretumu predstavilo dvakrat in sicer 27.4. in 1.5.2010. Pojasnjevali smo kje je Jablaniška dolina, delili letake o taborih na kmetiji Vovk in rekreativnih in piknik prostorih, povabili mimoidoče na stalno razstavo prodnikov in izlete, ki jih ponuja Jablaniška dolina. Na predstavitvi so poleg predsednice in zaposlencev na društvu sodelovali tudi člani društva: Irena Marn s šparglji, Fani Poglajen z gozdnimi izdelki in eko kmetija Bancperl - Barbara in Katarina Možina s predstavitvijo učne poti in izdelkov iz kmetije. Še posebej smo z letaki vabili na bližajoči se Dan jagod in špargljev na Bregu.

9. SODELOVANJE NA FESTIVALU NVO NA SLIVNI – 7. in 8.5. 2010

Dvodnevno srečanje društev iz Osrednjeslovenske regije je organiziralo Stičišče NVO. Društva LAZ se je predstavilo na stojnici z reklamnim materialom, promovirali smo prireditve v Jablaniški dolini. Navezovali smo stike z drugimi društvi in s poljskimi čebelarji, ki so prišli na Slivno v okviru projekta Prisluhni glasu vasi, kjer je pilotno območje tudi Jablaniška dolina.

10. DAN JAGOD IN ŠPARGLJEV – 23.5.2010

Dan jagod in špargljev smo izvedli v sodelovanju z PGD Breg in Športnim društvom Breg Tenetiše ter seveda domačini. Koncept prireditve je zajemal kulinariko, etnološke vsebine, delavnice za otroke,

ponudba na stojnicah, športne družabne igre, voden ogled zbirke prodnikov, srečelov. Na Društvu LAZ smo poskrbeli za koordinacijo prireditve in v sodelovanju z Centrom za razvoj Litija poskrbeli za promocijo prireditve (izobešeni so bili transparenti, plakati, raznosili so se letaki, objavili so se članki v časopisih, spletnih straneh, javili smo se na nekatere radijske postaje). Lepa in sončna nedelja in dobra promocija sta zagotovila velik obisk. Največja gneča je bila pri stojnici na kateri je kuhar Marko s pomočjo Slavi Lenart pripravljaj jedi iz špargljev in pri stojnici, kjer so članice društva pripravljale palačinke ter jagodne napitke. Za glasbene ritme je poskrbel Litijski odmev, prireditev je povezovala Mojca Hauptman. Popoldne je Športno društvo Breg in Tenetiše pripravilo družabne igre. Po družabnih igrah je sledilo še ugibanje na koliko kosov se bo razrezala velika jagodna torta. Jagod in špargljev je hitro zmanjkalo, prav tako tudi dobrot, ki so jih pripravile domače gospodinje. Zbrana sredstva od prireditve so se namenila za obnovo gasilskega doma Breg, LAZ in ŠD BIT pa smo z zaslužkom pokrili regres delavcev preko javnih del. Del stroškov promocije je financirala občina Litija (razpis Kmetijstvo).

11. PREDSTAVITEV ZBIRKE PRODNIKOV V SENOŽETIH – 29.8.2010

Prireditev v »Naravi ob Savi« so pripravila društva iz Senožet in Dola pri Ljubljani s sporočilom – »V Savo se je vrnilo življenje«. Društvo LAZ je na stojnici predstavljalo zbirko savskih prodnikov, izlete in druge zanimivosti Jablaniške doline.

12. OGLED DOBRIH PRAKS – DOLENJSKA - 12.9.2010

Strokovna ekskurzija je bila namenjena spoznavanju razvoja podeželske turistične ponudbe Dolenjske, predvsem zidaniškega turizma in dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. Udeležba je bila dobra, izlet je uspel.

13. SEJEM NVO V LJUBLJANI – LUPA – 30.9.2010

30.9.2010 smo se predstavili na sejmu nevladnih organizacij na Prešernovem trgu v Ljubljani. Sejem vsako leto organizira Center nevladnih organizacij Slovenije. Stojnica je bila opremljena z reklamnim materialom, ki ga društvo ima za promocijo Jablaniške doline, pohodne poti po obronkih in zbirke prodnikov. Predstavljeni so bili tudi izdelki, ki so jih dekleta ustvarila na delavnicah.

14. JABLANIŠKE ČAROVNICE na Bogenšperku – 30.10.2010

Zadnji dan v oktobru se je društvo na povabilo JZ Bogenšperk s svojimi »Jablaniškimi čarovnicami« predstavilo na vsakoletni prireditvi Noč čarovnic na gradu Bogenšperk. Dekleta je povezala Doris Ravšl in skupaj so pripravile zanimivo stojnico z raznimi čudodelnimi napoji in izdelki.

15. ŠTEFANOVO SREČANJE – 26.12.2010

26.12.2010 je potekalo že 8. Srečanje v gasilskem domu v Zg. Jablanici. Obdarovanje in pogostitev je pripravila koordinacija Jablaniške doline ob finančni podpori Občine Šmartno pri Litiji. Najprej se je odvijala igrica Babica zima v izvedbi Bičiklete, sledila je zelo zabavno improviziranje komikov Impro lige. Na koncu pa še prihod Božička z darili. Program je povezovala Agata Lambergar, jablaniški fantje so poskrbeli za pijačo, dekleta pa za palačinke.

16. PROJEKT JABLANIŠKA PRIPOVED

Pridobili smo evropska sredstva za mladinske pobude iz programa Mladi v akciji. Dekletom, ki so se javila za sodelovanje v projektu smo pomagali izvesti predvidene projektne aktivnosti. Izvedli smo fotografsko in oblikovalsko delavnico. Zahvala pa gre tudi vsem domačinom, ki so mladim v preteklih letih pripovedovali zgodbe in svoje spomine, da je lahko nastala Jablaniška pripoved – na 130-ih straneh zapisana dediščina naše doline. Projekt v vrednosti 4.400 EUR je bil s predstavitvama v knjižnici Litija in Šmartno zaključen konec januarja 2011.

17. UPRAVLJANJE STALNE ZBIRKE SAVSKIH PRODNIKOV

Zbirka je postavljena v sejni sobi v gasilskem domu na Bregu. Za najavljene skupine pripravimo predvajanje filma o nastanku zbirke prodnikov in voden ogled v izvedbi Mika Dolinška. Ogled zbirke dopolnjuje degustacija sirov na domačiji Paternoster, pa tudi ogled prodišča in muzeja brodarstva, rudarstva in železnice v Litiji.

V letu 2010 je bilo manj skupin kot leto poprej. Program trži turistična agencija Jarina.

V prostorih zbirke smo izvajali tudi druge delavnice, predavanja in sestanke, zato se je najemnina pokrila iz projektov.

18. SODELOVANJE V PROJEKTU »PRISLUHNI GLASU VASI«

V evropskem projektu, ki ga izvaja RCL Litija je Jablaniška dolina pilotno območje. Sodelovali smo pri pripravi mesečnih Jablaniških novic. V okviru projekta so potekali tudi dnevi odprtih kmetij na petih kmetijah v Jablaniški dolini.

19. PRIDOBIVANJE SOGLASIJ ZA POT PO OBRONKIH

Pridobili smo kartografske podlage – parcelne številke, lastnike, in namembnost – za celotno traso poti po obronkih Jablaniške doline, kjer poteka pohod. Večji del poti je javna pot, za kar smo dobili soglasja obeh občin, da lahko postavimo označbe in počivališča, za hojo po poti pa soglasje ni potrebno. Manjši del poti pa poteka po privatnih zemljiščih oz. državnem skladu zemljišč. Nekaj soglasij smo že pridobili, preostale bomo še zbrali.

20. CELOSTNA PODOBA DRUŠTVA IN JABLANIŠKE DOLINE

Oblikovalsko smo izboljšali in uredili znak (logo) društva in izdelali priročnik Celostna grafična podoba, ki predpisuje uporabo znaka v različnih situacijah.

Razvili smo nov znak (rdeč jabolček) za označevanje Jablaniške doline, za katerega je zaželeno, da bi ga domačini in druga društva čim več uporabljali. Namen je zgraditi prepoznavnost jablaniške doline. Temu je namenjena tudi nova spletna stran www.jablaniskadolina.si. Vsebine se še dopolnjujejo. S pomočjo sredstev Turistične zveze Slovenije smo oblekli štartno mizo v enotne jakne, opremljene z znaki društva in Jablaniške doline. Nabavili smo tudi nekaj flisov, predpasnikov in klobučkov za ponudnike in druge sodelujoče ob poti po obronkih ter v reklamne namene za obiskovalce pohoda. Sredstva za oblikovanje znaka – loga smo pridobili iz razpisa Občine Šmartno pri Litiji za turistično promocijo; stroške spletne strani, ki bo dokončana v letu 2011 pa bomo financirali iz sredstev ameriške ambasade-projekt Voda mene briga.

21. OZNAČEVANJE, PROMOCIJSKI MATERIAL

Pridobili smo soglasje za postavitve občestnih znakov za zbirko prodnikov in jih tudi postavili.

Pripravili smo posodobljeno predstavitevno zgibanko s turistično ponudbo Jablaniške doline. Natisnili smo jo v začetku leta 2011 v 3.000 izvodih. Vir sredstev: Mladi v akciji.

Veliko članov se je vključilo v prebiranje in dopolnjevanje gradiva o dediščini, ki so ga zbrali mladi, da je bila knjižica Jablaniška pripoved pripravljena za tisk. Natisnili smo jo v začetku leta 2011 v 1.000 izvodih. Vir sredstev: Mladi v akciji.